
І ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ АРХЕОЛОГІЧНИЙ З'ЌД У НІЖИНІ

23—25 листопада 2018 р. у Ніжині відбувся І Всеукраїнський археологічний з'їзд на базі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Його організаторами виступили: Інститут археології НАН України, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Ніжинська міська рада. Також, підтримку заходу надали ДП «НДЦ «Охоронна археологічна служба України» ІА НАН України, Ніжинський краєзнавчий музей імені І. Спаського, голова ніжинського відділення «Чернігівське земляцтво» О. Харченко. Підготовка та високий рівень проведення заходу став можливим завдяки злагодженій співпраці та бажанню усіх сторін взяти участь у цій непересічній події.

Знаковість події обумовлена тим, що завдяки організації заходу вперше в історії незалежної України представники усіх археологічних шкіл та напрямків зібрались разом та обговорили спільні проблеми і перспективи розвитку археологічної науки. Зауважимо, що традиція проведення Археологічних з'їздів існувала і у Російській імперії з ХІХ ст. З них, в Україні було проведено шість і останній (ХІV) відбувся у 1908 році в Чернігові, тобто 110 років тому (в

1911 р. Археологічний з'їзд проводився у Новгороді, а запланований на 1914 р. у Пскові уже не відбувся через військові події).

У 2018 р на установчий З'їзд до Ніжина прибуло 166 дослідників з різних міст України, а також колеги з Великої Британії, Німеччини, Франції, Польщі, які співпрацюють з українськими археологами. Вони взяли участь у наукових засіданнях, виголосивши 150 доповідей, у презентаціях видань, круглому столі, дискусіях. Основною метою з'їзду став підсумок результатів польових робіт та аналітичних розробок в Україні впродовж останніх 5 років та визначення напрямків подальших досліджень.

Для обговорення наукових проблем було влаштовано роботу восьми секцій, круглий стіл та презентація трьох видань. Також, скориставшись широким представництвом археологів з усіх регіонів було проведено збори Спілки археологів України. Окрім наукової програми, для учасників З'їзду було влаштовано виставку археологічних знахідок з досліджень на території міста у залах Ніжинського краєзнавчого музею. Також усі бажаючі змогли відвідати весь музейний комплекс міста.

Власне захід тривав три дні. У перший день (23 листопада) відбулося офіційне відкриття,

пленарне засідання, круглий стіл «Археологія інформаційної доби» та презентація видання «Мальтійська конвенція і превентивна археологія у Європі й Україні (дослідження та матеріали): 25 років переглянутої Європейської конвенції про охорону археологічної спадщини». Другий день З'їзду був повністю присвячений тематичним секційним засіданням. У третій день (25 листопада) також відбувалася робота у секціях та підсумкове засідання З'їзду, на якому учасники прийняли Резолюцію, розміщену на офіційному сайті Інституту археології НАН України [<http://www.iananu.org.ua/novini/konferentsiji/732-i-vseukrajinskij-arkheologichnij-z-jizd-tezi-dopovidej>]. У ній, зокрема, відзначається необхідність напрацювання напрямків пріоритетного розвитку археології в Україні, окремо зазначалась необхідність активізації підводних археологічних досліджень. Також всіма учасниками визнано необхідність проведення всеукраїнських з'їздів з періодичністю не менш як один раз на три роки.

Під час роботи з'їзду було розглянуто широкі коло наукових проблем. Обговорювались особливості дослідження археологічних пам'яток різних періодів і в різних регіо-

нах України. Піднімалися питання типології та хронології матеріалів розкопок, особливостей поховального обряду та поховальних споруд, індустрій та технологій виробництва різних епох, особливості історичної топографії та планування давніх міст, інформації про нові виявлені пам'ятки та об'єкти, маршрутні розвідки тощо. Окрема секція була присвячена обговоренню напрямків, які пов'язані з «життєвим циклом» археологічної інформації. Від отримання польових матеріалів до спільного використання результатів у різних дослідницьких проектах: польові матеріали в археології; від польових матеріалів до бази даних; аналіз та візуалізація інформації в археології; дослідницькі дані в археології.

Окрему увагу було приділено перспективам археологічних досліджень власне Ніжинщини. Також, розглядалися загальні проблеми розвитку археологічної науки у нашій державі та за її межами.

До початку роботи I археологічного з'їзду опубліковано анотації наукових доповідей. Збірка матеріалів З'їзду запланована до дуку Інститутом археології НАН України на IV квартал 2019 р.

*Іван КЕДУН,
кандидат історичних наук,
Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя*

*Ольга МАНІГДА,
кандидат історичних наук,
Інститут археології НАН України*